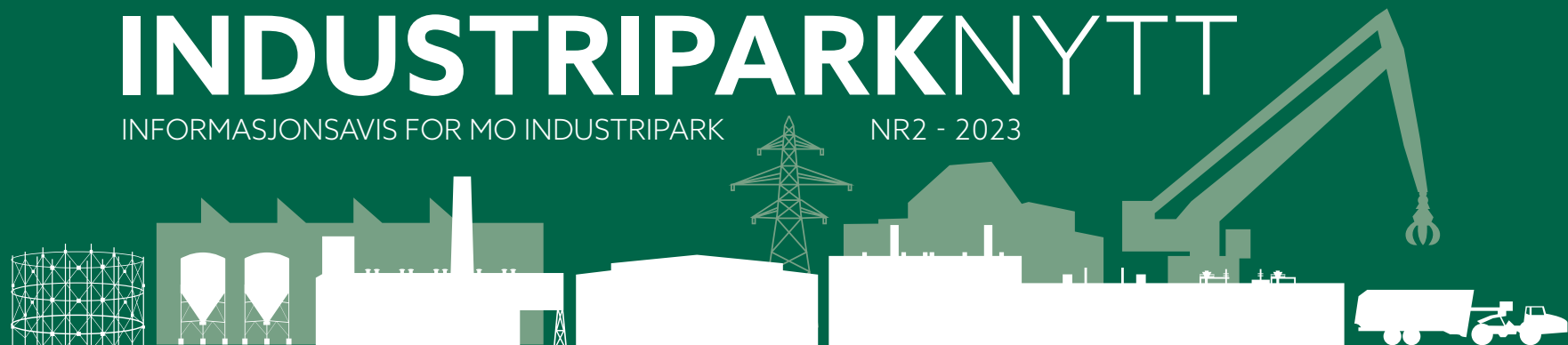

INDUSTRI PARK NYTT

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIPARK

NR2 - 2023

TECHLAB BANER VEI FOR NY TEKNOLOGI

I mars hadde Techlab endelig offisiell åpning i Gulbygget. Techlab er et innovasjonssenter for bedrifter, studenter, forelesere, elever og offentlig sektor, og skal øke bruken av og forståelsen for teknologi, robotikk og digitale verktøy.

SIDE 4-5

- 6-7 Rana Makerspace
- 8 Freyrs pilotfabrikk offisielt åpnet
- 9 Nye kraner etter over tjue år i drift
- 10-11 Innofactor satser i Nord-Norge
- 12-13 Briketter reduserer behovet for malm

iteam
GLOBAL IT LOKALT

TESS
TEKNISK FAGHANDEL
TESS Mo Industripark • Tlf.: 75 12 67 50

SpareBank 1
NORD-NORGE

MO FJERNVARME
leverandør av miljøvennlig varme

ID REKLAME

Frost Kraftentreprenør

IndustriparkNytt er en informasjonsavis for industri, næringsliv, og bedrifter tilknyttet Mo Industripark. Bedrifter som ønsker det, kan bli med som deltaker og bruke IndustriparkNytt som informasjonsavis.

Noe vi burde skrive om? Send tips til industriparknytt@mip.no

INFORMASJONSAVIS FOR DISSE BEDRIFTENE:

AGA Kantinedrift og Catering, Celsa Armeringsstål, Elkem Rana, Ferroglobe Mangan Norge, Goodtech, Harsco, Helse & Sikkerhet SA, ID Reklame, Inventum RTD avd. Mo, KIS Nord, Kunnskapsparken Helgeland, Kvarøy Smolt, Miljøteknikk Terrateam, Miras Solutions, Mo Fjernvarme, Mo Industripark, Mo Industritransport, Momek, Nemko Norlab, PricewaterhouseCoopers, Rana Gruber, Rana Industriterminal, Rana Utvikling, Sandberg Ildfast, Seatech Invent, Siemens, SMA Mineral, Svabo Industrinett, T.T. Kran og industrielt vedlikehold, TESS Rana, Testpartner, Østbø Rana

I REDAKSJONEN MO INDUSTRIPARK:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen og Kim-André Åsheim
Redaksjon: Benjamin Strøm Bøen og Kim-André Åsheim
Tekst, foto og design: Mo Industripark AS **Trykk:** ID Reklame
Tips kan sendes til: industriparknytt@mip.no

KAPPLØPET OM GRØNN INDUSTRI

Det pågår en global konkurranse om å tiltrekke seg grønn industri. USA har lansert en stor økonomisk pakke for å tiltrekke seg investeringer, hvor én krone investert i battericelleproduksjon utløser to kroner i subsidier. Det er 200 ganger høyere nivå enn i Norge.

Det har i det siste vært mye oppmerksomhet rundt hvordan USA har lansert store statlige subsidier for å tiltrekke seg ny grønn industri. Den statlige pakken, som har fått navnet Inflation Reduction Act (IRA), innebærer blant annet at battericelleproduksjon får sterke økonomiske insentiver for å etablere seg.

Dette har stor betydning både for verden og for oss lokalt. For verden er det bra at USA nå satser stort på teknologi som vil bidra til å redusere klimagassutslippene. Vi var mange som ristet på hodet over den forrige presidentens tro på kullkraft og motstand mot klimakutt. Derfor er det grunn til å juble over kursendringen til USA.

Samtidig er det ingen tvil over at dette er en utfordring for Norges muligheter for å ta en sterk posisjon i det grønne skiftet. Kapitalen går dit den kaster mest av seg i en global økonomi. Derfor gikk Rana, Arendal og Tysvær - alle aktuelle lokasjoner for battericelleproduksjon i Norge - sammen om å finansiere en rapport fra Menon Economics for å se på hvordan subsidiene i ulike land er utformet. Rapporten tegner opp et bilde av store forskjeller:

- En batterifabrikk i USA som starter opp produksjonen i 2025, kan forvente å få støtte på nesten to kroner per investerte krone i produksjonsfasiliteter.
- Innovative batteriprosjekter i EU, som får støtte gjennom IPCEI, får i snitt 45 øre per krone investert.
- Batterifabrikker i Polen og Ungarn har fått støtte på 12 øre per krone investert.
- Norge kommer dårligst ut, med Freyr-fabrikken som har mottatt 1 øre (!) per investert krone.

Enkelt sagt er støttenivået i USA altså 200 ganger bedre enn i Norge. I tillegg kommer det at norske subsidier har langt strengere krav knyttet til for eksempel innovasjon, mens den amerikanske ordningen ikke har slike krav. Så skal det sies at statlige subsidier ikke er det eneste som påvirker hvor kapasitet bygges opp. Vi har for eksempel konkurransefortrinn med ren fornybar kraft, høy industriell kompetanse, tillit og en unik industrikultur. Men når subsidiene blir så mye høyere i USA, og ikke minst enklere for bedrifter å få tak i, er det all grunn til å rope varsko.

For Mo i Rana og Freyr er dette en særlig aktuell problemstilling. Adm.dir. i Freyr Tom Jensen sa til Dagens Næringsliv i slutten av

februar at deres norske batterisatsing kan bli utsatt hvis ikke norsk støtteordning kan matche de amerikanske.

Men problemstillingen er selvsagt ikke begrenset til Freyr. Dette er også en felles europeisk utfordring. EU fulgte derfor i mars opp med å åpne for langt høyere støttenivåer i det enkelte medlemsland. Dette gjelder også for Norge.

Det er gode grunner til å være skeptisk til å være med i et subsidiekappløp. I verste fall kan det føre til at det blir gjennomført investeringer som ikke har markedsgrunnlag. I USA kan det jo være at flere av de nye etableringene som nå kommer som følge av IRA vil gå over ende når støtteprogrammene går mot slutten. Men bildet er ikke svart-hvitt. For om oppbyggingen av en ny grønn eksportindustri i Norge blir forhindret av at kapital forsvinner til andre land, risikerer vi jo å stå igjen på perrongen når de grønne industritogene går.

Vi må likevel forholde oss til at andre store land kjører på med store støttepakker for å få etablert ny industri, og tilpasse virkemiddelapparatet deretter. Det vil være naivt av politikerne å lene seg tilbake og tenke at markedet ordner dette helt på egenhånd.

Det er imidlertid ikke nok å bare tilby subsidier til investorer. Norske politikere må også tenke langsiktig og strategisk for å sikre at batteriproduksjon i Norge blir en bærekraftig og konkurransedyktig næring. Det vil kreve samarbeid mellom politikere, næringsliv og forskningsinstitusjoner for å utvikle ny teknologi og utdanne arbeidskraften som trengs. Her jobbes det også godt i Rana, med for eksempel kompetanse, forskning, tilflytting, attraktivitet, omdømme, utdanning og etterutdanning. Å bygge industri er å bygge samfunn.

Heldigvis ser det ut til å være mer eller mindre tverrpolitisk enighet om viktigheten av å etablere ny grønn industri i Norge. Men vi savner likevel de virkelige kraftfulle svarene på hvordan regjeringen og Stortinget skal svare på de voldsomme grepene som USA og andre land har lansert. Når USA gir 200 ganger mer støtte til grønn industri enn Norge, bør det være enkelt å forstå at vi ikke har noe annet valg enn å følge opp med egne kraftfulle tiltak. Alternativet er at vi mister verdifull industri samtidig som investeringsnivået i oljesektoren er ventet å gå bratt nedover i tiårene framover. Da blir det raskt krevende å finansiere velferden i framtiden.

Når USA gir 200 ganger mer støtte til grønn industri enn Norge, bør det være enkelt å forstå at vi ikke har noe annet valg enn å følge opp med egne kraftfulle tiltak.

F.v.: Rektor ved Nord Universitet, Hanne Elenora Solheim Hansen, fylkesråd for plan og næring, Linda Helén Haukland, daglig leder i Mechatronics Innovation Lab, Lene Merete Liodden og fylkesråd for utdanning og kompetanse, Fredric Persson.

Fylkesråd for plan og næring, Linda Helén Haukland, tester Microsoft HoloLens 2 (AR-briller) sammen med daglig leder i Techlab.

TECHLAB BANER VEI FOR NY TEKNOLOGI

I mars hadde Techlab endelig offisiell åpning i Gulbygget. Techlab er et innovasjonssenter for bedrifter, studenter, forelesere, elever og offentlig sektor, og skal øke bruken av og forståelsen for teknologi, robotikk og digitale verktøy.

Under åpningen fikk vi hilsener fra eiere og initiativtakere, en presentasjon av Techlab og planene fremover. Og selvsagt en liten teknologidemonstrasjon.

ET INNOVASJONSSENTER

Hovedoppgaven til Techlab er å gi bedrifter, studenter, forelesere, elever og offentlig sektor mulighet til å bli kjent med og teste ut nye teknologiske løsninger. Sammen med offentlige aktører og næringsliv skal Techlab bidra til å styrke innovasjonskraften og til å øke bruken av ny teknologi.

– Techlab er et samarbeid mellom Nord universitet, Nordland fylkeskommune og Mechatronics Innovation Lab. Vi fungerer som en teknologirådgiver og et innovasjonssenter for fylket, universitetet og næringslivet, forteller daglig leder i Techlab, Kay Tomas Fagervik Bertheussen.

Techlab er til først og fremst for fylket og universitetet i tillegg til næringslivet hvor de fokuserer på små og mellomstore bedrifter.

– Vi kommer inn som en uavhengig rådgiver, så det er en unik posisjon å være i, sier Bertheussen.

FORBEREDER ELEVER FOR ARBEIDSLIVET

Fylket og universitetet ønsker at elevene som kommer ut fra VGS og fagskoler kjenner til den teknologien som de vil møte i arbeidslivet. Og dette vil Techlab være en naturlig del av.

– Vi vil løfte kompetansen til elevene slik at de er godt kjent med teknologien de skal bruke i arbeidslivet. Samtidig ønsker vi en tett knytning til næringslivet, nettopp for å forstå hvilket behov de. Lærere skal være i dialog med oss og sammen skal vi lage kurs for både lærere og elever, forteller Bertheussen.

Til tross for at Techlab er helt nyoppstartet er de allerede i dialog med skolene.

– Vi jobber nå med å skissere hvordan dette opplæringsopplegget kan se ut, og hva Techlab skal levere. Vi må først avdekke behovet, for så å skreddersy en opplæring. Poenget er at vi ønsker å utfordre og å engasjere de vi jobber med. Engasjerte mennesker trives og lærer bedre. Dette gjelder både under utdanning, men også for oss som allerede er i arbeidslivet. Målet er økt grad av teknologi for videregående skoler og fagskoler i hele Nordland, sier Bertheussen.

EN TESTLAB FOR SMÅ OG MELLOMSTORE BEDRIFTER

For å jevne ut konkurransefortrinnene mellom store og små bedrifter, satser Techlab særlig på å gjøre teknologien tilgjengelig for små og mellomstore bedrifter.

– Store bedrifter har muskler til å kjøpe teknologi, og ansette folk med spesialkompetanse. Men det er ikke alle som har tid eller penger til å skaffe seg teknologien og kompetansen på egenhånd. Her kommer Techlab inn i bildet, forteller Bertheussen.

Det var et bra oppmøte under åpningen av Techlab.

– Vi kan hjelpe små og mellomstore bedrifter med tilgang til rådgivning og teknologi som gjør de mer konkurransedyktige. Vi skal være et tilbud til disse bedriftene slik at de for økt motstandskraft i et kompetitivt marked, sier Bertheussen. – På mange måter kan du kalle dette en testlab for små og mellomstore bedrifter, sier han.

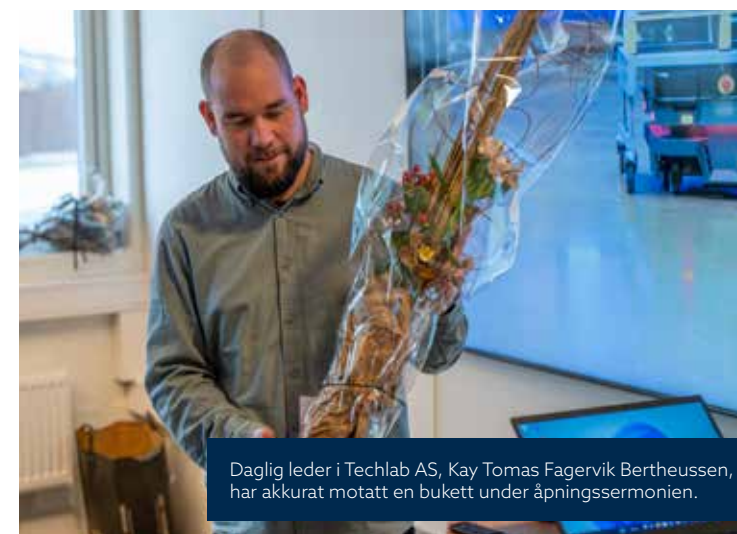
TEKNOLOGI

Hos Techlab vil man kunne få kompetanseløft innen en rekke teknologier, men nøyaktig hva de skal tilby avhenger av hvilke behov som avdekkes i dialog med skolene og næringslivet.

– Vi vil tilpasse tilbudet etter hva det er størst interesse for. Det er veldig mye snakk om og interesse i næringslivet for VR og AR i dag.

FAKTA OM TECHLAB

- Techlab er et senter for opplæring og testing av digitale verktøy og teknologi lokalisert i Mo i Rana, hvor blant annet bedrifter, skoler og offentlig sektor kan teste moderne digitale løsninger uten å måtte ta store investeringer selv.
- Techlab eier, leier og har kompetanse på teknologi, robotikk og digitalt utstyr.
- Eid av Nordland fylkeskommune (46 %), Nord Universitet (46 %) og Mechatronics Innovation Lab (8 %).
- Nettside: www.techlab.no

Daglig leder i Techlab AS, Kay Tomas Fagervik Bertheussen, har akkurat motatt en bukkett under åpningssermonien.

Siden det er noe vi er veldig godt kjent med, så er det et naturlig sted å starte.

Etter hvert som Techlab blir bedre kjent med behovene til bedrifter, skolene og industrien, vil de kunne få et bredere tilbud.

– Vi vil kunne tilby kompetanseløft innen robotikk, sensorer, 3D-print, AI, ja egentlig alt som går under digitalisering, forteller Bertheussen.

– Som teknologisk rådgiver vil vi kunne presentere mulighetene og begrensningene med ulik teknologi, vise til forskjellige leverandører og finne det beste løsningsforslaget til kunden, sier Bertheussen.

Foran står Morten Johansen og Hans Hovde, mens Stian Arntsen står bak og følger med.

RANA MAKERSPACE – ET SKAPERVERKSTED FYLT MED ENTUSIASME OG ENGASJEMENT

I andre etasje i Apotekergården i Lars Meyers gate 2 finner man et lokale døpt «Kreatoriet», hvor de kreative hodene i Rana Makerspace holder til. Her jobbes det med alt fra å kutte tøy med egenprodusert laserkutter til programmering av legoroboter.

ET KREATIVT SKAPERVERKSTED

Rana Makerspace er et skaperverksted som jobber med å spre entusiasme og engasjement rundt skaperkultur, kreativitet, vitenskap og realfag. Vi møtte leder Hans Hovde, nestleder Morten Johansen og kasserer Stian Arntsen, for å få et innblikk i verkstedet.

– Rana Makerspace ble opprettet for å ha et verksted og en samlingsplass hvor man kan samle både utstyr, kompetanse og skaperkultur. Vi prøver å fylle et hull i fritidstilbudet for folk som ikke driver med idrett eller musikk, forteller kasserer Stian Arntsen.

I lokalene har medlemmene tilgang på verktøy og spesialutstyr som mange ikke har tilgang på hjemme. Utstyret er ferdig installert og kalibrert slik at det er klart til bruk.

– Eksempelvis er det å komme i gang med 3D-printing ikke alltid like enkelt. Det kan være en terskel å komme i gang. Ofte må man kalibrere og stille inn 3D-printer før man kan begynne å printe ut deler. Hos oss får man en ferdig kalibrert maskin som er klar til å printe, sier Arntsen.

Hos Rana Makerspace kan man blant annet holde på med trearbeid, laserkutting, 3D-printing, reparasjon, maling og elektronikk.

KUNNSKAPSDELING PÅ SLACK

I tillegg til å møtes i de fysiske lokalene er mange av medlemmene aktive på plattformen Slack, hvor Rana Makerspace har en egen gruppe. Medlemmene bruker Slack aktivt til å dele kunnskap og prosjekter, stille spørsmål og få hjelp til egne prosjekter.

– Slack-gruppa vår er en stor kilde til kunnskap. Det er mange forskjellige mennesker med ulik kompetanse i medlemsgruppa så der finner vi alltid noen som vet svaret på det man lurte på. Det er mange flinke folk som kan mye forskjellig, forteller nestleder Morten Johansen.

Et eksempel på hva de flinke folkene i Rana Makerspace får til, er produksjon av smittevernsfrakker ved bruk av egenprodusert laserkutter.

EGENPRODUSERT LASERKUTTER

Da covid-19 brøt ut trengte Rana kommune smittevernsfrakker. Siden det var mangel på den typen utstyr under pandemien, henvendte kommunen seg blant annet til en sykkub, der også noen av Rana Makerspace sine medlemmer er med. Dermed endte det opp med at Rana Makerspace ble direkte involvert gjennom å lage en laserkutter for å skjære ut delene til frakkene, samt organisere det administrative rundt produksjon og logistikk.

Ferdig kalibrerte 3D-printere som er klar til å printe.

I lokalet er det et eget lekerom hvor barna kan leke mens man jobber med noe kreativt.

F.v.: Morten Johansen, Hans Hovde og Stian Arntsen.

FAKTA OM RANA MAKERSPACE

- Rana Makerspace er en medlemsbasert forening hvor alle som inngår medlemskap får tilgang til lokalene og utstyret tjuefire timer i døgnet, syv dager i uken.
- I tillegg til vanlig enkeltmedlemskap tilbys det familiemedlemskap for husstander med flere kreative hoder.
- Priser finner man på Rana Makerspace sine nettsider: www.ranamakers.no

– Vi produserte deler til over 200 smittevernsfrakker med en egenprodusert laserkutter som ble bygget av noen av våre medlemmer. Disse ble endelig sydd på plass av sykkubben. Det ble litt av en operasjon og ikke minst mye logistikk med restriksjoner, kohorter og smittevern, forteller leder Hans Hovde.

ØNSKER FLERE MEDLEMMER

Rana Makerspace drives av frivillige medlemmer som er aktive i foreningen.

– Vi er rundt ti stykker som er veldig aktive, og litt over tjue medlemmer totalt. Men vi ønsker å få med flere, så det er bare å ta kontakt med oss, forteller Arntsen.

De fleste av medlemmene er mellom tretti og førti år, men de har både hatt studenter som medlemmer og har medlemmer som er over sytti år.

– Vi håper etter hvert å rekruttere flere unge også, fordi vi har startet en kodeklubb hvor både barn og foresatte er med. I kodeklubben lærer vi bort å kode legoroboter og superbit, samt å lage spill og programvare, forteller Arntsen.

TRØBLETE OPPSTART

Reisen til Rana Makerspace startet da det var noen som gikk ut i avisen og sa de skulle starte et skaperverksted. Morten Johansen og Hans Hovde, som selv hadde snakket om å starte et skaperverksted, ble med på et informasjonsmøte og har ikke sett seg tilbake siden.

– Vi hadde pratet om å starte et skaperverksted helt siden 2014. Tre år senere 15. juni 2017 ble Rana Makerspace stiftet, forteller nestleder Morten Johansen.

Etter en lang periode uten gode lokaler fant de endelig de rette lokalene som de i dag leier av Ranheim. Dessverre tok det ikke lang tid før neste hindring oppsto.

– Det har gått veldig i bølgedaler. Først var det vanskelig å finne gode lokaler. Når vi først fant de rette lokalene var det full stim og mye folk innom, og så ble alt stengt ned på grunn av korona forteller Hovde. I etterkant har det vært vanskelig å få skuta i gang igjen, men nå ser de heldigvis at det går oppover.

– Vi føler at vi er på tur opp igjen nå. Det har vært en lang og trang fødsel, og vi er utrolig heldige som tross alt har landet her vi er i dag. Nå er vi klare for å ta imot flere medlemmer, avslutter Hovde.

Adm.dir. i Freyr, Tom Einar Jensen, under åpning av CQP.

FREYRS PILOTFABRIKK OFFISIELT ÅPNET

28. mars ble FREYR Battery sin pilotfabrikk åpnet på storslått vis med overskriften «Chapter One». Milepælen markerte den globale lanseringen av en industriell batteriproduksjonslinje på GWh-skala, og starten på en helt ny industri i Mo Industripark.

Arrangementet åpnet med en engasjert presentasjon fra adm. dir. i Freyr Tom Jensen, og andre fra FREYR-teamet. I tillegg holdt Fellesforbundets leder Jørn Eggum en hilsningstale, og både næringsminister Jan Christian Vestre og statsminister Jonas Gahr Støre kom med videohilsninger.

I salen satt blant annet kunder, leverandører, politikere og en rekke andre fra inn- og utland. Etter åpningsseremonien fikk disse også muligheten til å få en omvisning på pilotfabrikken, eller Customer Qualification Plant (CQP) som den egentlig heter.

LANSERTE TRE NYE PRODUKTSKISSER

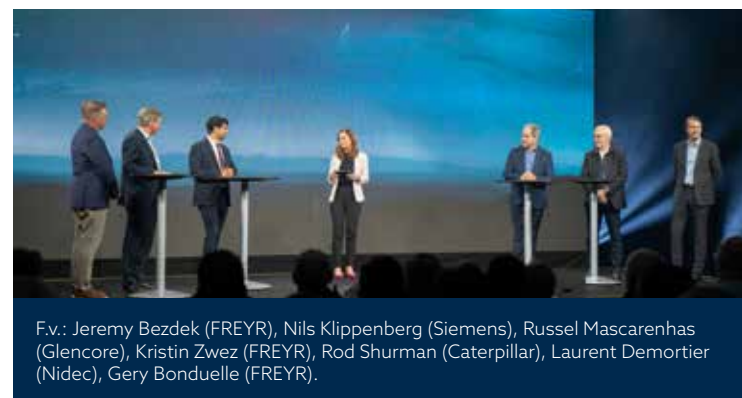
På arrangementet lanserte FREYR tre produkter som alle har fått navn fra norrøn mytologi:

- YMIR: Et energilagringssystem for lagring av store mengder energi lokalt, for eksempel fra vind- eller solkraft. Dette går ofte under forkortelsen ESS (Energy Storage Systems)
- AEGIR: En batteripakke for større transportkjøretøy som busser, ofte omtalt som eMOBILITY.
- SLEIPNIR: Batteripakker for elbiler.

STRATEGISK SAMARBEID

FREYR lanserte også et strategisk samarbeid med Glencore, Caterpillar, Siemens og Nidec.

– FREYRs visjon for denne koalisjonen er å akselerere overgangen til fornybar energi på tvers av viktige sektorer ved å øke produksjonen av rene batterier fra FREYRs gigafabrikk, og å sammen inkubere og utvikle innovative teknologiløsninger, sa FREYR's Co-founder and Chief Executive Officer, Tom Einar Jensen under åpningen.

F.v.: Jeremy Bezdek (FREYR), Nils Klippenberg (Siemens), Russel Mascarenhas (Glencore), Kristin Zwez (FREYR), Rod Shurman (Caterpillar), Laurent Demortier (Nidec), Gery Bonduelle (FREYR).

Skrapkran 248 som er den nyeste skrapkranen som ble tatt i bruk etter sommeren 2022.

Kranoperatør Marius Myrvang er godt fornøyd med kjøreegenskapene til den nye kranen.

Mekaniker og fast kranoperatør i Mo Industritransport, Kim Einar Skar.

NYE KRANER ETTER OVER TJUE ÅR I DRIFT

Borte i skraplageret til Celsa står det to store kraner som løfter og laster tonnevis av skrapmetall hver eneste dag. Faktisk lastes det der skrapmetall tilsvarende vekten til to Eiffeltårn i uka. En av disse kranene ble byttet ut i 2015, og i fjor sommer ble det duket for utskifting av den andre kranen også.

Etter mer enn tjue års tjeneste og over hundre tusen timer i drift, ble dermed skrapkran 245 byttet ut til fordel for en ny og mer moderne kran.

Det er Mo Industritransport AS som har gått til innkjøp av den nye kranen som nå står borte ved skraplageret. Den styres av blant annet kranoperatør Marius Myrvang, som er godt fornøyd med den nye kranen.

– I forhold til den gamle kranen er den nye mer moderne, den er raskere, har bedre komfort, og har bedre forutsigbarhet når det gjelder både produksjon og vedlikehold. I tillegg har den en kabin som er mye større.

I kabinen som Marius sitter i, og som befinner seg 15 meter over bakken, kan det bli både varmt og kaldt. Med et nordnorsk klima er det ekstra viktig med et godt ventilasjonssystem.

– Ventilasjonssystemet i kranen er ettermontert av Mosjøen Kulde og Klimaservice. Her kan det jo bli både minus tretti og tjuefem plussgrader, og med dette systemet blir det raskt behagelig temperatur uansett hva gradestokken ute viser.

Mekaniker og fast kranoperatør i Mo Industritransport, Kim Einar Skar, er også godt fornøyd med den nye kranen som gjør arbeidshverdagen hans enklere.

– Det var på tide å bytte ut den gamle kranen. Den hadde passert hundre tusen driftstimer, så den var «oppbrukt». For å kunne fortsette driften var vi nødt til å ha ei ny kran. Den gamle måtte fikses på oftere og den nye er lettere å vedlikeholde og er mer miljøvennlig, forteller Skar.

– Kjøremessig kan kranene ikke sammenlignes. Den nye er mye bedre å kjøre og er bedre dimensjonert til dagens bruk, blant annet fordi den er kjappere, roterer raskere, har større og lydisolert kabin. I tillegg til at den løfter tyngre, sier Skar.

Den nye kranen som har fått navnet 248 er av merket E-Crane og har helelektrisk drift. Det er en motvektskran som veier nesten tre hundre tonn inkludert et lodd i den ene enden som er fylt med betong og veier syttifem tonn. Kranen har en løftekapasitet på rundt femten tonn inkludert grabben som brukes for å løfte skrapet. Siden kranen ble tatt i bruk i fjor etter sommerferien har den gått over tre tusen timer.

F.v: Senior Solution Consultant Oskar Møllersen og Solution Consultant Kenneth Hansen.

INNOFACTOR SATSER I NORD-NORGE

IT-konsulentselskapet Innofactor har etablert kontor i Mo Industripark. Med to lokale og erfarne konsulenter på plass, vil selskapet sitte tett på en spennende industrivekst på Helgeland.

Innofactor er et finsk teknologiselskap som tilbyr tjenester og løsninger innenfor skybaserte tjenester og såkalt digital transformasjon. Selskapet har rundt 600 ansatte fordelt på kontorer i Finland, Sverige, Norge og Danmark.

I Norge er Innofactor en av landets fremste Microsoft-partnere, og er et konsulentselskap som bistår større offentlige og private virksomheter med å oppnå sine digitale ambisjoner.

Konsulentene deres består av eksperter innen skyteknologi, samhandling og sikkerhet fra hele Norden. Selskapet har også nylig etablert et virtuelt cybersikkerhetssenter, der fageksperter overvåker, vedlikeholder og håndterer trusler.

TO LOKALE OG ERFARNE KONSULENTER

Med seg på laget i sitt nye kontor i Mo Industripark har de fått Oskar Møllersen og Kenneth Hansen. Oskar Møllersen er Senior Solution Consultant med fem års erfaring innen Microsofts skyløsninger, og spesialiserte seg i «Modern Workplace»-delen av Microsoft 365. Han har deltatt i store transformasjonsprosjekter for Rana kommune, Kirkens Bymisjon, StormGeo og Oppdal kommune.

Kenneth Hansen er Solution Consultant med seks års erfaring med integrasjon, skyteknologi og skytransformasjoner hos Montel, Cegal, Haugaland Kraft og Helgeland Kraft. Han har spesialisert seg innenfor nettverk og infrastruktur i Azure, samt prosesser rundt skytransformasjoner og migreringsprosjekter.

TAR FATT PÅ NORD-NORGE

I en pressemelding fra Innofactor 23. januar i år, i forbindelse med etableringen av kontoret i Mo Industripark, trekker de fram utviklingen i regionen som motivasjon for å satse.

– Vi har tro på at våre konsulenter vil kunne hjelpe virksomheter på Helgeland i vekst og omstilling. Regionen har lang erfaring med modernisering, har spennende planer for å bli et transportknutepunkt med flyplassetablering samt flere digitaliseringsprosjekter både i private og offentlige virksomheter, skriver administrerende direktør i Innofactor Norge, Jørn Ellefsen i pressemeldingen.

I Norge består Innofactor i dag totalt av omtrent 60 ansatte fordelt på de fire kontorene i Oslo, Bergen, Trondheim og Mo i Rana. Konsulentene jobber med kunder spredt over hele landet og har i Nord-Norge en rammeavtale med Rana kommune og egne skyprosjekter med Universitetet i Tromsø.

– Planen er å bli tre ganger så mange i løpet av de neste årene. Vi skal ha 150-200 ansatte i Norge innen få år, skriver administrerende direktør Jørn Ellefsen videre i pressemeldingen.

Oskar Møllersen ved det nyopprettede Mo i Rana-kontoret slutter seg til budskapet, og ser på etableringen som en spennende mulighet for selskapet å vokse videre nordover:

– Innofactor ser på Mo i Rana som ekstra interessant på grunn av alt som skjer her. Det er en god plass å starte: Ikke så langt nord, men likevel langt nok nord til å hekte på resten av Nord-Norge, sier Møllersen.

OPP I SKYEN

Innofactor sitt hovedoppdrag er å drive frem moderne virksomheter som er rigget for en digital hverdag. Dette innebærer teknisk modernisering og innovasjon, som kan være å flytte lokale filer og tjenester til skyen, men det innebærer også en stor grad av ikke-teknisk arbeid.

– En virksomhet blir ikke moderne av å få levert et moderne verktøy i hånda. I de fleste tilfeller er det også nødvendig å tilpasse organisasjonen, prosesser og slikt. Disse ikke-tekniske endringene er ofte de vanskeligste og krever at man er motivert og har en plan. På den måten får man mer ut av moderne verktøy.

Det er et stort effektiviseringspotensial mener Hansen.

– Overgangen fra lokale løsninger til skyløsninger krever vanligvis ny kompetanse og en endring av tankesett. Når Microsoft tar hånd om det fysiske vedlikeholdet av servere, betyr det frigjort arbeidskraft som kan brukes til andre oppgaver, forteller Solution Consultant, Kenneth Hansen.

Selv om Innofactor utfører mange migreringsoppgaver, fokuserer de nå i større grad også på kunder som allerede er i skyen.

– Mange organisasjoner som allerede har migrert til skyen, utnytter ikke det fulle potensialet i den nye teknologien. Her kan vi hjelpe med blant annet å forbedre sikkerheten, ofte gjennom funksjoner som allerede er tilgjengelige med lisensmodellen kundene allerede har på plass i dag, sier Møllersen.

Slik ser brikettene som går tilbake inn i verdikjeden ut.
Foto: Jens Rønning, Miljøteknikk Terrateam.

BRIKETTER REDUSERER BEHOVET FOR MALM

Miljøteknikk Terrateam har i samarbeid med Elkem og Ferroglobe hatt et prosjekt for å gjenvinne overskuddsmasser og lage nye produkter som kan brukes rett inn i smelteverkene. Ambisjonen er nå å investere i et nytt briketteringsanlegg som vil redusere malmbehovet og gi økt gjenvinning.

FRA PRØVEPROSJEKT TIL INVESTERING

Prosjektet som startet for over to år siden har vært et samarbeid mellom Miljøteknikk Terrateam, Ferroglobe, Elkem Rana, Kunnskapsparken Helgeland og Sintef Helgeland. De har fått støtte fra Enova.

Prosjektet går ut på at Miljøteknikk Terrateam gjenvinner en stadig større andel av avfallet og overskuddsmassene fra smelteverkene og produserer nye produkter som kan brukes som innsatsfaktorer i smelteovnene som dermed får en ny runde i verdikjeden.

– Det er positivt på mange plan, spesielt med hensyn til miljø. Det er nemlig store restverdier i dette avfallet, forteller daglig leder i Miljøteknikk Terrateam, Jens Rønning.

Brikettene inneholder overskuddsmasser som finstoff fra malm og filterstøv fra renselanlegg som ikke kan benyttes i smelteovnene før de har blitt omgjort til briketter. Disse massene har et innhold av metalliske mineraler som er på samme nivå som malm. Derfor kan disse brikettene erstatte og redusere behovet for malm.

ØKT GJENVINNING

I mange år har Miljøteknikk Terrateam opparbeidet seg unik kompetanse gjennom prosessering av biprodukter og behandling av avfall fra industrien i Rana, og det er denne kompetansen som gjør det mulig å gjenvinne overskuddsmassene.

– Vi har faktisk holdt på med gjenvinning i over 20 år, siden slutten av

90-tallet, forteller Rønning.

I prøveprosjektet er brikettene produsert ved at man har blandet ulike overskuddsmasser med bindemiddel og støpt ut massen i store senger. Når den er herdet har man så kjørt den gjennom et knuseverk for å oppnå briketter med riktig størrelse.

– Brikettene går deretter tilbake til ovnene hos smelteverkene og blir en råvare i produksjon av metaller, og erstatter jomfruelige masser som malm, forteller Rønning.

– Dette har vært en prøveproduksjon hvor vi har utviklet en del resepter og laget disse klumpene på en provisorisk måte. Men nå ønsker vi å kunne gjøre dette på permanent basis med å investere i et briketteringsanlegg som gir en mer rasjonell og kostnadseffektiv produksjon, sier Rønning.

De siste to årene har de produsert et sted mellom tre og fire tusen tonn med briketter som er testet hos både Ferroglobe og Elkem som er positive til prosjektet.

PLANLEGGER INVESTERING PÅ 60-70 MILLIONER

Proveprosjektet som er gjennomført med støtte fra Enova, har vært så vellykket og miljøvennlig at Miljøteknikk Terrateam planlegger å investere 60-70 millioner kroner i et nytt briketteringsanlegg som gjør det mulig å produsere disse brikettene på permanent basis.

– Vi ønsker å opprette et briketteringsanlegg med et støyper i hvor vi kan prosessere tretti til førti tusen tonn malmrester, støv og andre ting per år,

Gruveganger i Mofjellet. Foto: Rami Skonseng, Mye i media.

Ved å gjenvinne overskuddsmassene fra smelteverkene istedenfor å deponere dem, reduserer vi behovet for mellomlagring og deponering, og forlenger dermed levetiden på vårt unike deponi i Mofjellet, forteller Rønning.

Med sin unike kompetanse bidrar de ansatte hos Miljøteknikk Terrateam i Mo i Rana til en betydelig miljøgevinst. Fra venstre: Driftsleder Ernst Gjesbakk, daglig leder Jens Rønning, laboratorieleder Hege Granaas og økonomisjef Anne-Line Nilsen. Foto: Rami Skonseng, Mye i media.

forteller Rønning. Mye er på plass med det er noen få ting som gjenstår før man kan sette spaden i jorda.

– Vi har funnet ut av alt det praktiske rundt anlegget, vi har det meste av finansieringen i orden. Blant annet et betydelig bidrag fra Innovasjon Norge. Det som gjenstår nå er å få smelteverkene til å forplikte seg i en langsiktig avtale, sier Rønning.

Det som er unikt med denne investeringen er at man ønsker å etablere et anlegg som kan levere til flere smelteverk, og som kan produsere briketter som inneholder flere forskjellige overskuddsmasser.

– På sikt er det en mulighet å motta overskuddsmasser fra andre smelteverk, som kan lages om til produkter som kan brukes som innsatsfaktor her lokalt hos lokale smelteverk, eller sendes tilbake til de andre smelteverkene, forteller Rønning.

REDUSERER BEHOVET FOR DEPONIKAPASITET

Fram til i dag har store deler av overskuddsmassene fra smelteovnene gått til deponering. Noe av denne massen er behandlet og deponert i gamle gruveganger i Mofjellet. Med den nye gjenvinningsmetoden kan disse massene heller gå til gjenvinning, til stor fordel for miljøet.

I stedet for å utvinne nytt malm kan man bruke brikettene som vi lager. Det erstatter jomfruelig materiale. Malmforekomster er begrenset så det er en stor fordel å gjenbruke det man kan i tillegg til at vi forbedrer både CO2 og energiregnskap, sier Rønning.

Når store deler av overskuddsmassene går til gjenvinning oppnår Miljøteknikk Terrateam også andre fordeler.

– Ved å gjenvinne overskuddsmassene fra smelteverkene istedenfor å deponere dem, reduserer vi behovet for mellomlagring og deponering, og forlenger dermed levetiden på vårt unike deponi i Mofjellet, forteller Rønning.

– Dette er et ganske konkret prosjekt som er mulig å realisere og er helt i tråd med vårt fokus på sirkulær økonomi og det grønne skiftet, avslutter Rønning.

FLYBUSS MO I RANA

Gjeldende fra 15.april 2023

Mandag-Fredag:

	WF 766*	WF 767	WF 770	WF 773	WF 774	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	05:45	08:35	10:15	13:10	14:50	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	***	***	***	
Røssvoll	06:10	09:00	10:45	13:40	15:20	18:15	19:45	
Fra flypl ca		09:25	11:10	13:55	15:40	18:35	20:20	23:00

Lørdager:

	WF 770*	WF 772/773*	WF 773	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	10:15	12:30	10:15	13:10	17:45	19:15
Sykehuset	***	***	***	***	***	***
Røssvoll	10:45	13:00	10:45	13:40	18:15	19:45
Fra flypl ca		13:55	11:10	13:55	18:35	20:20 23:00

Søndager:

	WF 770*	WF 773	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	10:15	13:10	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	
Røssvoll	10:45	13:40	18:15	19:45	
Fra flypl ca		13:55	18:35	20:20	23:00

* Ruter merket * er kjøres på behov og må bookes på forhånd, kl. 21:00 dagen før.

*** Passeres uten tidsangivelse.
Avgang fra flyplassen så snart bagasjen er kommet.

RUTE TRASE: Busstasjonen, O.T.Olsensgt, CC Helma Hotell, Scandic Meyergården nedsiden, L.Meyers gate, Nordl vn, Sagbakken, Ranenget og om sykehuset til Flyplassen.

Søndre gate og Midtre gate hentes på forespørsel.

Pris pr pers. kr. 160,-.

Tlf + 47 971 44 444

HTS
Helgeland Transport Service

KAY TOMAS FAGERVIK BERTHEUSSEN
Daglig leder, Techlab AS

FOLK I PARKEN

Desember 2022.

Det er at jeg kan jobbe for å engasjere. Å gjøre en forskjell for unge mennesker som skal ut i arbeidslivet, gjøre en forskjell for små bedrifter som trenger hjelp med å ta i bruk spennende teknologi. Det er mye muligheter – og nettopp det elsker jeg å jobbe med.

Gitt alle fri fredag.

Med den kantina vi har i gulbygget, med comfortfood sånn ca hver dag; så velger jeg den!

Elsker papiraviser og det å skrive på papir, noen ganger. Men jeg leser veldig lite papiraviser i det daglige, men jeg leser veldig mye på nett!

Som småbarnsforeldre går veldig mye av fritiden med på de og alt det som hører med. Utenom det så liker jeg å lage god mat og drikke god drikke. Glad i kreative ting også, maling og foto.

Ansatt siden

Hva er det beste med jobben din?

Hva ville du gjort hvis du var sjef i en uke?

Matpakke eller kantina

Nett eller papiravis?

Hva gjør du på fritida?

BORK SUNDSETH
Rådgiver, Rana Kommune

Mai 2021. Jeg er ansatt i Rana kommune og har jobbet tett med Techlab siden starten av dette året.

Det beste med jobben min er å jobbe med spennende teknologi, framtidsrettede utviklingsprosjekter og flotte kolleger.

Da ville jeg først ha dratt meg litt i håret, så hadde jeg gitt full gass som tilrettelegger for alle de gode prosjektene vi tar del i.

Har som regel med matpakke, men vi har en flott kantine her på Gulbygget som jeg ofte er innom.

Leser mest på nett, men det er noe eget med papiraviser så blir det også i ny og ne.

Jeg spiller fotball og trommer, og står mye på ski.

JUBILANTER

80år

NILS HARALD ØIJORD
Mo Industritransport
19/04/1943

60år

ERNST GJESBAKK
Miljøteknikk Terrateam
14/02/1963

SVENN LANGFJELL
Rana Gruber
17/03/1963

TROND ERLAND OLSEN
Mo Industripark AS
01/04/1963

ROGER FAGERDAL
Celsa Armeringsstål
01/04/1963

MAGNE ANDREASSEN
Mo Industritransport
19/04/1963

RONNY NERDAL
SMA Mineral
27/04/1963

TORSTEIN LARSEN
Rana Gruber
29/04/1963

55år

THOMAS WIRTHGEN
Mo Industripark AS
17/05/1968

BENT BAKKEN
Svabo Industrinett
28/05/1968

50år

ROGER LARSEN
Mo Industritransport
25/02/1973

MORTEN MYRÅS
Rana Gruber
25/02/1973

TOMMY JOHAN BUØY
Celsa Armeringsstål
07/03/1973

CARINA STORMDALSHEI
Elkem
23/04/1973

40år

STIAN STEFFENSEN NESHAGEN-CELIUS
Elkem
04/02/1983

KARIANNE LANDSEM KOLSING
Celsa Armeringsstål
20/04/1983

30år

INGA TETMO JULIUSSEN
Mo Industripark AS
13/01/1993

LARS SMEDSENG
Celsa Armeringsstål
12/03/1993

IRINA ØHRBOM
Elkem
05/04/1993

KRISTOFFER HUSTOFT
Celsa Armeringsstål
09/04/1993

KRISTOFFER WEISETH
Mo Industripark AS
29/04/1993

RUNAR ELVEBAKK
Mo Industripark AS
02/05/1993

20år

SIMON KRISTIANSEN BERG
Celsa Armeringsstål
01/05/2003

ANSATT 25 ÅR I SAMME BEDRIFT

01.01 **KENNETH BERG**, Celsa Armeringsstål AS

03.01 **OLE JOHNNY HANSEN**, Celsa Armeringsstål AS

20.01 **CATO DÅBAKK**, Svabo Industrinett AS

01.02 **TERJE LILLEBJERKA**, Mo Industripark AS

ANSATT 10 ÅR I SAMME BEDRIFT

01.02 **HELGE ULEBERG SANDNES**, Celsa Armeringsstål AS

01.02 **SUSANN WASSMO**, Celsa Armeringsstål AS

01.03 **JANN RONNY LUND**, Celsa Armeringsstål AS

13.05 **LENA ALMO**, Celsa Armeringsstål AS

TAKK

Takk for din langvarige og verdifulle innsats hos SMA Mineral AS, John Ivar Pettersen. Ønsker deg alt godt i pensjonisttilværelsen!

MED VENNLIG HILSEN

Alle dine arbeidskamerater ved Kalkovnen
SMA Mineral AS

STRESS NED OG LAD OPP

I TAKT MED NATUREN PÅ HELGELAND

helgelandkraft.no

 **HELGELAND
KRAFT**
Strøm fra verdens vakreste kyst

Vi setter stor pris på tips og innspill om saker du vil vi skal skrive om.

Innspill og tips kan sendes til industriparknytt@mip.no